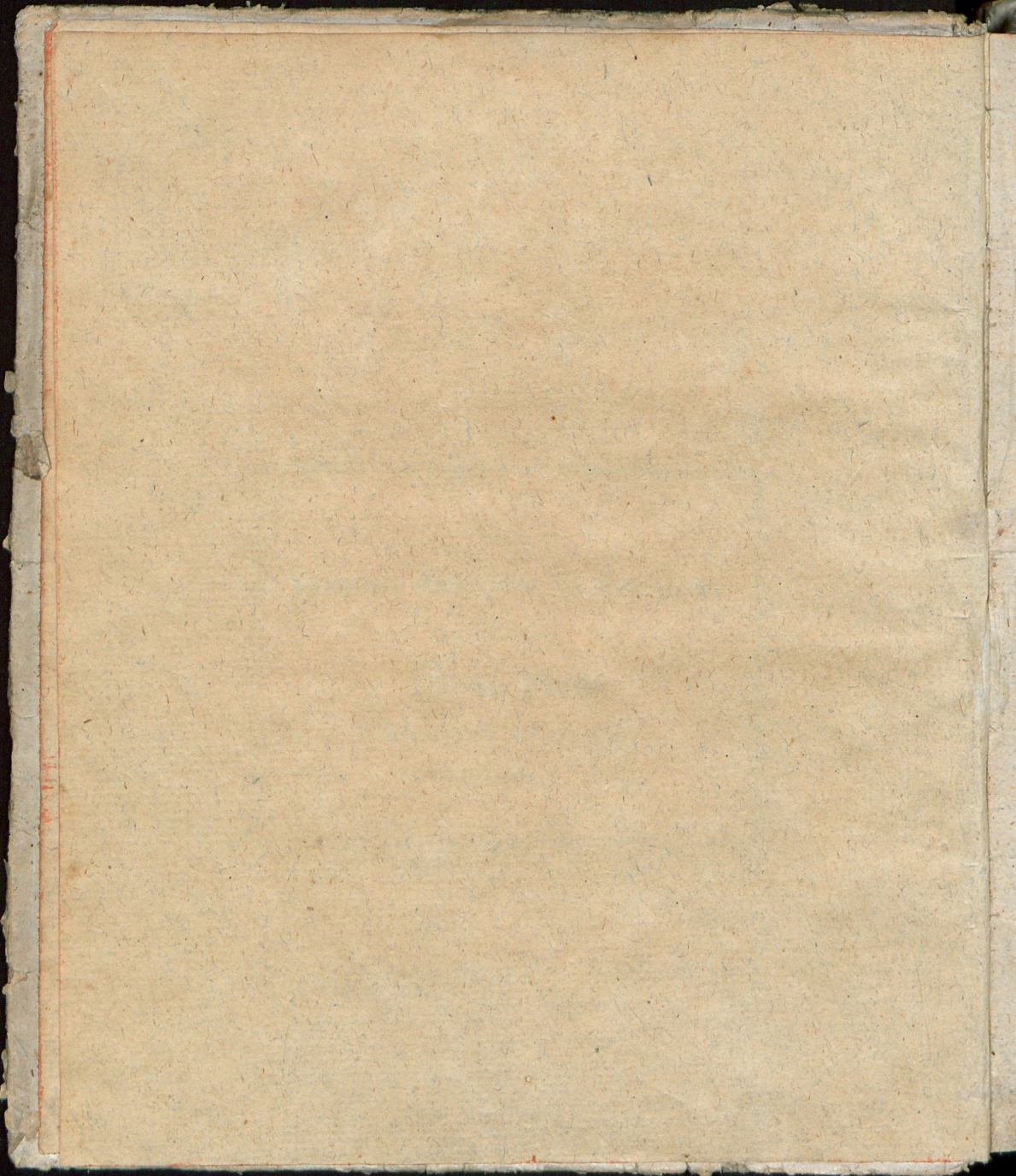

E libris
gymnasio Mauritiano Magdeburgensi
a venerabili
Carolo Funk
theol. doctore et gymnasii directore
a. 1857 hereditate relictis.

J. g. 74.

DE
ANIMALIBVS
QVORVM FIT MENTIO
ZEPHAN. II. 14.

CONSENTIENTE AMPLISSIMO PHILOSOPHORVM
ORDINE

PRAESIDE
IO. ERN. FABRO

PHIL. D.

DISPVTABIT

AVCTOR

ERN. LVDOV. FRIEDERICI

SLESVICENSIS

SACR. LITTER. CVLTOR.

GOETTINGAE D. APRIL. MDCCLXIX.

LITTERIS BARMEIERIANIS.

DE
ANIMALIBVS
QVORVM FIT MENTIO
SEPHAN II. P.

CONSISTENTE AMPLISSIMO PHU. GOSIORVM
ORDINE
PRÆSIDE

IO. ERN. FARRO

PHIL. D.

DISSEPTAT

AVCTOR

ERN. LVDOV. FRIEDERICI

SESSAIONIS

ANNO MDCCLXXV

GOETTINGÆ D. ARTH. MDCCLXXV

LITTERIS PARNASSIENSIS

VIRIS
PLVRIMVM REVERENDIS
DOCTISSIMISQVE
CHRISTOPHORO BLVHM

ORATORI SACRO IN AVLA, QVAE HAFNIAE EST,
REGIA,

AVUNCVLO ET FAVTORI

OMNI PIETATE COLENDO :

N E C N O N
WILHELMO ALEXANDRO
SCHWOLMANN,

INTERPRETI VERBI DIVINI AVLICO ET
FRIEDERICOBVRGENSI APVD
SLESVICENSES

F A V T O R I S V O
OMNI HONORIS ET PIETATIS CVLTV
PROSEQVENDO

VIRIS
PLVRIMVM REVERENDIS
DOCTISSIMISQVE
STVDIORVM SVORVM PRIMITIAS

DICATAS ESSE VOLVIT

ET

CONSECRATAS

ERN. LVD. FRIEDERICI

WILHELMO ALEXANDRO
SCHWOLMANN

INTERPRETI VERBI DIVINI AVLICO ET
FRIEDERICI-BURGENSEI APO-
STOLICI

P A V T O R I S V O
OMNI HONORIS ET PRÆTATIS CULTA
PROSECVENDO

Eorum igitur animalium, quorum mentionem iniicit vates noster, primum, de quo, quale sit, non satis constat, est **רנפ**: quamquam, *Pelecanum* esse, postquam extitit BOCHARTVS, qui non quidem hanc sententiam primus excogitavit, at suo tamen assensu atque auctoritate comprobavit, vix dubitari solet. Quid enim quaeso est, quo, praeter tanti viri tamque docti atque ingeniosi auctoritatem, vt credamus, valde moueamur? Veterumne forte interpretum consensus, cui quidem in definiendis caeterarum rerum nominibus haud leue inest momentum, sed qui in rebus ad historiam, potissimum naturalem, pertinentibus, interdum fallax est, atque erroris nomine suspectus? Neque vero ille hoc in loco satis ingens ac constans reperitur: communis licet BOCHARTO visus. Collatis enim inter se locis, vbi nostrum vocabulum legitur, primum retinuerunt *Samaritanus* et ONQUELOSVS, qui *Leuit. XI, 18.* habet **רנפ**, *Deut. XIV, 17.* **רנפ**: cui accedit JONATHAN, qui *Jes. XXXIV, 11.* et *Zephan. II, 14.* dedit **רנפ**. Deinde *Alexandrini* habent *Leuit. XI, 18.* *Deut. XIV, 17.* (non *ουραροστρον*, vt aliis visum) iidemque *Psal. CII, 7.* *πελεκων*, sed *Jes. XXXIV, 11.* *ορνεα*, de qua interpretatione paulo inferius quaedam monebimus: *Zephan. II, 14.* *χαμυλοστρος*, quod plane abhorret: sed de hoc itidem mox plura. Alexandrinis adiungere licet A Q V I L A M et T H E O D O T I O N E M quorum alter pro **רנפ**, non pro **רנפ**, vt apud MONTECALCONVM, adeoque TROMMIVM in Lexico legitur, *πελεκων*, ducibus, ni fallimur, Alexandrinis; alter *ουρος* *Zephan. II, 14.* habet. Tertius est HIERONYMVS, cui in libris *Mosaicis* atque apud *Zephaniam* **רנפ** est *Onocrotalus*; in *Psalmo* laudato *Pelecanus*. Sed quarto SAADIAS habet **قبيف**, uti *Arabs* *Erpenianus*, **قورف**; in reliquis libris versio *Arabica* ex *Alexandrina* aestimanda: unde sua in hac re auctoritate caret. *Chaldaeus* vterque, praeter *Onquelosum*, qui retinuit, in *Mose* habet **רנפ**: JONATHAN in *Psalmo* **רנפ**, forte rectius **רנפ**. *Syrus* vbi

que

que **قَمَ**, quod cum Chaldaeo **נָפֵף** idem esse, quis neget? Qui quidem Interpretes, quamuis inter se satis discrepent, tamen BOCHARTVS (cuius nomine tanto libentius vtimur, cum plurimum nomina tam illustri compendio omitti possint) **נָפֵף**, ex eorum auctoritate, *Pelecanum* esse, immodica licentia docuit, neque docuit solum, sed aliis etiam persuasit, alios in praecipua opinione confirmavit. Quod ne temere a nobis dictum videatur, quas illius sententiae rationes attulit, ordine dispositas, age, consideremus. Primum, quo se tueretur, facimus, quod **נָפֵף** a **נָפַף**, *euomere*, dictum vult, sequutus quosdam Iudaeos, vt sit *avis, quae cibum euomere soleat*. *Pelecanum* autem, vel potius *Onocrotalum* (nam alterum ab altero non satis distinxit BOCHARTVS) conchas deglutitas euomere constat. At vero, si hoc valuerit multo rectius **נָפֵף** Canis habendus erit. Nam *Pelecanus* tantum conchas euomit, sed *Canis*, teste PLINIO, alvum etiam vomitione curare docuit. Etiam *Nycticorax* GESNERI poterat hoc nomine insigniri, qui vomiturientis instar inter arundineta clamitare fertur. Deinde verbum illud **נָפֵף** *euomere*, licet ab hac radice, nec potius a verbo **נָפַף** nomen illud ductum concedamus, commentitium videtur. Aliud est **נָפֵף**, *قَمَ*, *euomere*, quod etiam *Aethiopibus* in more positum est. Neque enim formarum discrimina, vt soleant, temere negligenda. Alterum BOCHARTI argumentum est, quod auctoribus *Firuzabadio* et *Demirio* **قَمَ** sit *avis aquatica longo collo*: sed quam temere inde *Pelecanum* esse concludat, satis manifestum est. Quod vero *Alexandrini* in *Mose* et *Psalmo*, nec non *Aquila* in *Zephania*, interpretati sunt **πτελεκανα**, tanto minus assensum nobis exprimere debet, quod *Alexandrini* bis aliter Graece converterunt; ac *Theodorion* **νωων** posuit. Quoniam igitur tres Graeci translatores pugnant contra tres alios; semet ipsi, alii alios, fide atque auctoritate priuant, huiusque nominis igno-

ignorantiam, nisi falsa irrepsit scriptura, haud obscure produnt. Sed hac arte multos fallere solet BOCHARTVS, vt, quos consentientes habeat, laudet, reticeat aduersantes. Quod autem HIERONYMVS in Psalmo reddebat *Pelecanum*, Graecos imitatus, vt saepe alias, fecit, quo et ipsum *Onocrotali* nomen pertinet, quod cum *Pelecano* apud veteres non minus, quam recentiores, promiscuum usum habere, vel ex OPIANO intelligitur. Accedit, quod eadem sententia prorsus repugnat Psalmo CII. *Jesaiæ* et *Zephaniae*. Quae tria loca poscunt avem *locis desertis* assuetam, prior praeterea locus *clamosam*. Sed *Pelecanus* et *Onocrotalus* sunt aues aquaticae. Hac necessitate compulsus, cum etiam Ardea PLVTARCHO et AELIANO cibum euomere dicatur, nomen תנ"ך huic quoque proprium fuisse, nulla praeterea ratione addita, sumit. Sed etiam Ardeam avem aquaticam esse monenti, non omnia deserta inaquosa esse responderet. Quae responsio superioribus non magis ferri potest. Nam de *Jesaiæ* et *Zephaniae* fortassis valuerit: sed in Psalmo, cum ea avis תנ"ך מדבר *Kaat deserti* dicatur, campis magis, quam aquis assuetam intelligi planum est.

Nobis quidem vero simillimum videtur, תנ"ך esse *Cornicem*. Primum enim Arabes hoc nomen, alter قوق, alter قبت interpretati sunt: vnde patet, vtramque scripturam de eadem aui valuisse: quod et ipsum infra ex Chaldaica scriptura intelligitur. Jam dubitari nequaquam potest, quin قبت fit *Cornix*: quod manifeste docet DEMIRIVS apud *Bocharrum*. Deinde Syrus vbique reddit صا, quod idem est cum قوق: quare videntur erat *Cornix*, vt PETRVS BENEDICTVS in *Ephraemo Syro* rectissime conuertit, quamquam etiam semel posuit *Picam*, quam ineptus GABRIELIS SIONITA, quem versionis Syriacae interpretem ferunt, praeter Cygnum et Pelecanum ipsum, Cornicis pessimo exemplo substituit. Tertio loco consentit JONATHAN, quando נ"ך et נ"ך, alterum generis masculini, alterum foemini-

minini, vtrumque idem cum קא Cornice pro Hebr. קאט de-
 dit. Neque minus quarto *Talmudici*, qui dicunt קאט esse, quod
 idem sit קיק vel קוק: loca sunt a BOCHARTO nec non a BVX-
 TORFIO laudata. Quibus fere accedunt Rabbin. KIMCHIVS
 ad Zephan. II, 14. קאט היא הקיק *Kaat est Kik.* In *Michlol*
Jophi p. ק. קאט שרשו קאט ובתלמוד אמר רבי יהודה קאט. ק. קאט
 קאט זה הקיק. *radix est קאט et in Talmude Rabbinus Juda, קאט, di-*
cit, esse קיק. Laudat deinde loca Talmudica alia supra iam
 memorata. Eodem fere modo ad Leuitici Cap. XI. et ad Ze-
 phan. II. Quod si vero etiam Rabbin. quidam de aue cogitarunt
 habitante ad maria, eamque ob causam fortassis de Pelecano; ta-
 men omnis haec opinio nata est ex eo, quod nonnulli nominis
 istius originem ductam voluerunt a קיא *vomere.* Ita BAAL
 HATTVRIM ad Leuit. XI. הקאת דרכו להקיא: neque aliter
 ABENESRA ibidem: quamquam idem ad Pl. CII, 7. תי"ץ esse
 radicale monet: ut secum ipse pugnet. Vnde KIMCHIVS ad
 Esai XXXIV. קאט הוא הנקר' במשנ' קיק והוא עוף מרכרי
 קאט נמצא בנרכי הים *Kaat vocatur in Mishna Kik: avis est, quae ha-*
bitat in deserto: reperitur in oppidis maritimis. Quae cum in-
 ter se pugnent, post מרכרי sine dubio exciderunt talia: קיש
 אומריים, hoc est, *sunt qui dicunt,* reperiri in oppidis mariti-
 mis. Sed rectissime eam auem collocat in solitudinibus Kim-
 chius. Vnde autem ista Glossa sit profecta, quae in Talmude
 קקי חוררי explicat אורזין *Anseres,* difficile est intellectu. Il-
 lud vero certissimum, קאט non esse Anserem. Neque illud
 אורז potest intelligi *Anser sylvestris,* quoniam hic dici solet אורז
 הבר. Fortassis auctor istius glossae, sonum ac strepitum Anse-
 rum nomine קק significari existimauit. Quin etiam, quo minus
 sententiae nostrae nouitas vel potius vetustas cuiusquam animum
 offendar, vulgaris haec est inter Iudaeos nostros opinio: siqui-

dem et ipsa versio Bibliorum Germanica, sed Judaico scribendi more exarata, pro תנן reddidit *Grau* h. e. *Kray* vel *Kröhe*. Igitur omnes interpretes veteres, praeter tres Graecos (versio enim Latina numerari non magis potest, quam Arabica, ubi est Alexandrinae imitatrix) quin etiam plerique Rabinorum תנן esse *Cornicem*, vno ore docent.

Quid? quod etiam Alexandrini *Jesaiæ* et *Zephaniae* interpretes ad eandem sententiam accedere videntur. Quando enim in *Zephania* pro תנן posuerunt χαμιλαιοντας atque pro חרב נורא, qua tandem ratione in hanc interpretationem delati sunt? totius loci versio haec est: Και νεμησονται εν μεσω αυτης ποιμνικα και παντα τα θηρια της γης, και χαμιλαιοντες (תנן) και εχνοι εν τοις φυτρωμασιν αυτης κοιτασθησονται και θηρια φυγησει εν τοις διαφυγμασιν αυτης, και νοραες (חרב) εν τοις πυλωσιν αυτης. Quid est vero similius, quam ordinem horum duorum verborum perturbatum esse, vt loco χαμιλαιοντας reponendum sit Κοραυες et loco νοραες, χαμιλαιοντες. Cui suspitioni robur ac pondus addent, quae infra de חרב dicuntur. Similis eaque longe maior ordinis perturbatio reperitur in descriptione auium immundarum *Leuit. XI.* et *Deuter. XIV.* Quod si vero sumptum fuerit, pro תנן redditum esse Κοραυε *Coruus*, huius nomine ipsam *Cornicem* ostendi suspicamur. Est enim *Cornix*, quod inter omnes constat, auis quaedam, forma et magnitudine, inter *Coruum* et *Graculum* media, propiusque ab illius specie abest. Vade عورب غاي, quod *Corui* proprium nomen est, etiam de *Cornice* apud Arabes invaluit, adiecto plerumque nomine صغير parvus: quin *Cornicem* et *Coruum* eiusdem generis Arabes docent. Hanc ob causam et *Coruus* et *Cornix* Κρωζεν *crocitare* et *cornicari*, dicuntur: a quo verbo nomen *Cornicis* ductum esse tradit *Etymologicum M.* his verbis: Κορωνη, το ζων· παρ το κρωζω κρωνη, και πλεονασμω τε ο, κορωνη. Hinc ipsi Alexandrini *Jerem. III.* 2. ישבת חרב כערבי כמרב *insidiata es ipsis, vt Arabs in deserto*, عورب legendo,

do, Graece reddiderunt: ἐναβίτας αὐτοῖς ἄσει κερωνή ἡρημαμένη.
Idem forsitan accidit nomini Graeco Κοραξ apud auctores profanos, quando aetatem diuturnam eius praedicant, quo nomine alias Cornices laudant. HESIODVS centum saecula viuere Coruuum ait, quod etiam notauerunt PLINIUS et SCHOLIASTES LYCOPHRONIS ad v. 793.

Συφάρ θανείται πουτιον Φυγων σιεπας
Κοραξ σου ὀπλοῖς, Νηριτων δρυμων πελας.

*Decrepitus morietur, marino elapsus tegmini
Coruus cum armis, Neritios prope salius.*

Scholiastes ita: Κορακι εἶπε τον Οδυσσει δια το πολυ χρονιον, ἐπατον γαρ οὕτω ζῆ γενεας, καθ' Ησιοδον ὁ κοραξ. Sed hoc frequentius de Cornice. JUVENALIS:

*Rex Pylius, magno se quidquam credis Homero
Exemplum vitae fuit a cornice secundae.*

Omittimus ARISTOPHANEM, HORATIVUM, inprimis PLINIUM. Videtis POTTERVM ad *Lycophronem*. Quod autem תנך tamquam de pluribus dictum Graeci interpretati sunt, de more fecerunt: sic כרך ipsis χαμαιλεοντες sunt, non χαμαιλεων et כפרך ἐχνοι: neque aliter saepe alias. Itaque non statim varietas scripturae in auxilium vocanda est. Similem errorem irrepressibile suspicamur *Ies.* XXXIV, vbi haud aptius pro תנך reperitur apud Alexandrinos OPNEA, quod a ΚΟΡΚΕΣ pro ΚΟΡΑΚΕΣ per scripturae compendium, ductum videtur.

Jam cuique loco, vbi nostrum תנך legitur, si quae avis alia, *Cornix* accommodata est. Quod *Leuit.* XI, 18. certe non negari; in reliquis locis etiam iis, qui vel Cornicis, quae sit natura, ex JONSTONO didicerunt, probari debet. Versatur enim Cornix praecipue circa vrbes et domos: quemadmodum

a *Iesaja* et *Zephania* in urbibus Ninive et Zione collocatur. **HE-**
SIODVVS in O. et D. v. 744. 745.

Μηδε δομον ποιων ανεπιξεσρον καταλειπειν,
 Μη τοι εφεζομενη πρωζη λαυερυζα πορωνη.

Neque domum faciens imperfectam relinquit,
Ne forte insidens crocitet stridula cornix.

In primis autem *cinerea Cornix* per aestatem in montana abit: ac *coerulea* potissimum incolit saltus, locaque solitaria, cuius generis sunt **מרברים** *campi inculti nec habitari*. Quam ob rem *Psalmo* CII. **לקאת מרבר**, quae dicitur *Alexandrinis Jerem. III.* 2. *Κορωνη ησημωμενη*; se suosque fletus comparat poeta diuinus. Est enim *Cornix* garrula, cantuque obstrepero, siue, ut **LVCRETIO** dicitur, *raucifono*, nobilitata. Quare a strepitu *Cornices* nomen **קאת** inuenisse videntur: id quod in animalibus solenne est.

Sequitur alterum eorum animalium, quae *Zephania* olim urbem amplissimam, sed suis ciuibus orbam occupatura praesignificauit. **קפרר** est, in varias formas ab interpretibus transformatum. Tanta est huius nominis obscuritas. Litteris ac sono vicinum **קפרר** nihilo notius. Vtrumque apud antiquos translatores, ob leuissimi discriminis neglectum commune *Hericii* nomen. Sed inter hos quo amicior est consensus et quasi conspiratio; tanto grauior diuisit controuersia recentiores, ex *Judaeorum*, alia atque alia molientium, dissensu occasione arrepta. Sed arbiter vltro oblatas, quem saepe dicimus saepiusque dicemus, **BOCHARTVS**, animis ad concordiam reuocatis, ita certamini finem fecit, ut **קפרר** *Hericum* itemque *Hystricem*, **קפרר** *Jaculum* serpentem esse decerneret. Neque inde ab eius memoria, quam suo studio parauerat, pax vumquam, mirum, turbata. Quando igitur veri investigandi atque inueniendi cupiditate compul-

pulsi, iam a BOCHARTI partibus discedimus; quo certior est ab illa parte victoriae possessio, tanto nostra est sors periculosior, nulla fausti euentus spe ablandiente. Sed etiam ancipiti pugnae faepe res committenda. Hoc igitur, vt vt est, extra omnem dubitationem posuit BOCHARTVS, Arabicum قننذ esse et *Hystri- cem* et *Erinaccum*, quamquam nulla de ea re antea fuerat dubitatio: idemque Chaldaicum ac Talmudicum קופר et קופר (quod idem esse voluit MAIMONIDES et BARTENORA ad *Mischnae tract. de Sabb.* cap. 6. p. 22. ed. Surenb. nisi legendum sit קופר) Syrorumque قننذ: vtrumque non magis ante controuersum. Sed quod cum his idem esse voluit Hebraicum קפר; in eo quidem lapsus videtur. Quod dictum mirabuntur forsitan multi, iique praesertim, qui hodie quaeuis Arabica Hebraicis, vtriusque et conuenientia et dissensione non satis perspecta, immisce-re solent. Nam Arabica littera ذ, quae est extrema vocabuli قننذ pars, responderet non Hebraico ד, sed ז, a Syris horumque aemulis, Chaldaeis ac Talmudicis, in ז mutato. Cuius rei ignorantia aut negligentia, incredibile est, quot quantosque pepererit errores: cum praesertim multi ذ eodem sono, ac ד efferre soleant. Hoc modo Hebraeorum זבח a Syris exaratur זכב, Chaldaeis רבח, Arabibus ذبح, quod est primo *mastrauit*, deinde *sacrificauit*: nec minus ذاب, ריב, ذيب *lupus*: ذنב, ذقن, ذقן, ذقن: *brachium*: ذراع, ذراع, ذراع, ذراع: *cauda*: ذنب, ذنب, ذنب: *aurum*: ذو, ذو, ذو: *barba*: ذقن, ذقن, ذقن: *fluxit*, et quae sint huius generis alia. Ex quibus efficitur قننذ, quod BOCHARTVS, vti olim ad *Mischnae Tractatum de Heterogeneis* capite octauo pag. 146. romi I. ed. Surenb. MAIMONIDES fecerat, cum קפר contulit, idem esse cum

cum קפרר Hebraico, quem faciunt veteres *Erinaceum*: at BOCHARTVS nulla firma ratione allata, serpentem *Jaculum*: ob quem errorem, quem errauit BOCHARTVS, occulatiorem omnibus eum temere pronuntiauit CASTELLVS. Vterque si contulisset Aethiopicum קנפד *Hystrix*, non קנפד; facile vidisset, Hebraicum קפרר non autem קפרר, Arabico قنفذ respondere. Neque litterarum *Aethiopicarum* alias princeps IOBVS LVDOLFVS in *Commentario ad Historiam Aethiopicam* p. 207. ab hoc errore immunis fuit. Itaque quid קפרר sit, ex iis, quae hactenus disputauimus, satis patet, *Hystrix*; fortassis etiam *Ericius*: eodem enim genere vterque continetur: sed nomen קפרר obscurum manet. Nam quod veteres cum Rabbiniis *Ericium* voluerunt; sermonis, cui assueti erant, Chaldaici, vbi קפרר scribitur קרפר, simili verbo decepti videntur.

Sed vnde certius quidquam exquirendum sit, nos quidem nescire haud grauate confitemur. Addemus vero, ne diligentia huic nomini nostra defuisse videatur, quae coniectura potuimus hucusque assequi, aliis forsitan certiora. KIMCHIVS quidem vterque קפרר contulerunt cum Arabico קנפד: ita hoc nomen scriptum legitur apud KIMCHIVM ad *Jes.* XXXIV. et in *Michlol Jophi* ad *Zepban.* II. Sed rectius KIMCHIVS scripsit ad *Jes.* XIV, 23. et *Zepban.* II. קנפד, vt SALOMO, *filius Melchi*, ad *Jesaiam* bis. קנפד autem Gallice dici volunt טרטונה h. e. *Tortue, Testudo*. Castigauit KIMCHIOS BOCHARTVS: quod سلخنا *Testudo* sit, non illud nomen, quod voluerunt KIMCHII. Sed fortassis veri quid in medium attulerunt. Nam nomina Arabica *Ericio* propria, *Testudini* fere sunt communia: vt اطوم est *Testudo* et *Erinaceus*: nec minus قنفذ. Vnde facile fieri potuit, vt etiam قنفذ, quod KIMCHIORVM קנפד videtur, *Echini Testudinisque* nomen commune esset. Sed forsitan

tan illud ipsum vocabulum انقد, soni vicinitate KIMCHIVM iuniorem, sermonis Arabici rudem, fefellit. Quin ne *Testudo* quidem iis, quae *Jesaias* Cap. XXXIV. et *Zephanias* de קפרר scripserunt, satis congruit.

Forſitan igitur Hebraica קפרר et קפרר uno Arabico nomine قنفذ, quod ſcripturae priori tantum convenit, comprehenſa ſunt; hoc quidem modo, vt Arabibus duo nomina alterum קפרר قنفذ, alterum קפרر قنفذ olim fuerint, quae deinde in vnum قنفذ coaleſcerent. Cui ſuſpicioni fauent varia huius commutationis exempla. Sic انقد *Erinacei* et *Teſtitudinis* commune nomen eſt: ſed *Teſtudinem* deſignare videtur, non per ſe ac proprie, ſed quod eidem verbo admixtum eſt aliud انقد, quod *Teſtitudini* proprium manſit. Ita لاس eſt *alacriter inceſſit*, non per ſe, ſed ex vicino لاس, et لاس lupus proprie eſt لاس: et quae ſunt huius generis plura. Litterae enim ل, a Grammaticis inventae, in veteri lingua a ل nullum diſcrimen. Inde apud ſcriptores mirum, quanta perturbatio, dum, neglecta diſtinctione, altera littera pro altera, per negligentiam librariorum, irrepſit. Sunt quoque vel hodienuum Arabes, quique ab his litterarum formas mutarunt, *Persae*, punctorum eiſmodi valde negligentis, vt CHARDINIVS multis teſtatur: quin ipſe BOCHARTVS ſaepeius قنفذ pro قنفذ exarauit haud circumſpectus. Itaque quum قنفذ ſit et de *Hyſtrice* et de *Ericio* uſitatum, ita rectius ſcribi videri poſſit *Hyſtrici* nomen, vt קפרר idem ſit: praefertim cum *Aethiopice* קפרר *Hyſtrix* dicatur, vt oſtendit JOBVS LVDOLFVS. Sed quando *Erinaceus* intelligeretur, fortassis ſcriptura קפרר قنفذ olim obtinuit, poſtea in قنفذ mutata, vt *Hyſtrici* et *Erinaceo*, generis propinquitate iunctis, idem

idem nomen constaret. Itaque quamquam non tolli, tamen leuari possit BOCHARTI error; restitui autem sua veteribus, qui קפר et קפרר indiscriminatim *Echinum* interpretati sunt, quodammodo auctoritas.

Ita vero nitimur non, nisi coniectura eaque satis improbabili. Auem enim esse קפרר, quid tandem est vero similis, quid clarius? Apud *Esaiam* collocatur inter קאת, קאת et ערב: vbi profecto nullus Hystrici, multo minus Ericio locus. *Zephanias* *Jesaiam* imitatus, Cornici adiungit. Quis non iterum auem videat? Ita R. SAL. ISAACVS ad *Jes.* XXXIV. עוף הפרור חלה בלילה צואתה בלעד h. e. *avis, quae noctu volat, Gallice Chouette h. e. Noctua*: aptissime. Idem ad *Zephan.* II, קאת וקפרר, קאת וקפרר: *Kaat et Kippod sunt aves.* R. SALOMO filius *Melchi* ad *Jes.* XIV. קפרר הוא עוף משוכני המדבר. *Kippod est avis habitans in deserto.* Eodem modo ad *Jes.* XXXIV. Etiam ABEN ESRAE *avis* est, *Judaeisque nostratibus.* Quorum vero haec omnia? vt appareat, eos, qui auem, eamque *Noctuam*, interpretati sunt, legisse קפרר, nomen apud *Targumistas* *Talmudicosque* frequens. Quam vero procliues sint ad permiscenda inter se haec bina nomina librarii, documento sint illa *BVXTORFII* in *Lexico Chaldaico*: In *Gemara edit. Basileensis* hic legitur קפרר, sed in *Tosephos Cholin* fol. 63. col. I. adducitur hic locus et legitur קפרר. Judicent alii.

Proxima verba קול ישורר בחלון vulgo ita redduntur: *vox cantabit in fenestra.* Vocem intelligunt *avis.* Sed istud omne magno vatis eiusque elegantiae incommodo. Nam enumerare animalia coepit, quae urbem occupatura sint, singula: his autem intermiscere vniuersarum anium nomen, vbi nominanda erat *avis* quaedam, aut aliud animal singulare, quid magis ab auctoris venusta-

nustate abhorret? At haud multo aliter veteres. HIERONYMVS: vox cantantis in fenestra: Chaldaeus: קל עופא רמנצף בכרה, vox garrientis in fenestra. Vterque אשך ante ישרר transferendo inferuit. Sed ab hac interpretatione differt Alexandrina: *ου θηρια φωνησει, et belluae clamabunt.* Similiter Syrus *סוס כוססו* et belluae rugient in ea. Arabs: *والوحوش تصوت في تراعها* et belluae vocem edent in ostiis eius. Syrus et Arabs Alexandrinos sequuti, perexigua mutatione, orta ex ambiguitate verbi *θιορτυμα*, in eo consentiunt, de *Bellua* loqui vatem. Sed ne hoc quidem nomen, propterea quod itidem generis est, nec formae, sententiae appositum: nisi forte *θηρια* apud Alexandrinos *Hyaenas* intelligi oporteat, quas constat belluas fuisse *ουρ εξοχη* appellatas, vt vel nuper notauit cel. BECMANNVS in primo libello de historia naturali Veterum. Sunt etiam loca quaedam ea de re apud BOCHARTVM. Sed *θηρια* vocari Graecis *Hyaenas* non meminimus: contra *θηρ* illis est *Leo*. Cuiusmodi fera singularis quin Alexandrinis *θηριον* hoc loco dicatur, parum habere videtur dubitationis: fortasse *Crocodilus*: si quidem in Aegypto degerunt. Sed hoc quidem curiosus inuestigare, vix operae pretium est: illud momenti maioris, quo iure fuerit ex Hebraico קר Bellua expressa. Neque enim, quod sciamus, in vlla linguarum Orientalium vocabulum קר hunc usum habet. Si quis autem חיה fera, pro קר legisse Alexandrinos putet; is res diuersissimas commiscere videtur. Quam ob rem, quin scriptura Graeca sana sit, valde dubitamus. Hebraica sunt: קר ישרר, Graeca: *θηρια φωνησει.* Videtur Hebraicum קר, φωνη, in Graeco φωνησει corrupto latere. Sed quid sit reponendum, infra fortassis emerget. Jam quae nostra sit sententia dicemus.

Relicta sua vocabulo קהל significatione, in verbo ישורר haeremus. Quod quidem, quamquam est per se verbum temporis futuri, tamen in nominis rationem abiisse suspicamur. Est id Hebraeis solemne, praesertim ad nomina propria formanda, ut Chron. IV. 34. יעבץ ib. v. 9. ישיב ib. VII, 1. et sexaginta alia. Nostro est simillimum יקבץ, vnde יקבעאל *Nebem*. XI, 25. Ductum igitur est a שרר. Idem autem putamus cum *Chaldaico* שורר, שורר, et Arabico سنور vel سنار, utroque indubitato nomine *Felis*. Quod ne cui videatur paullo alienius, qua cognatione tria illa nomina inter se contineantur, exponemus. Atque *Chaldaici* quidem ratio haec est. Jod, quod est in ישורר ab initio, tamquam ad formam pertinens, omissum. Jam constat binas litteras easdem ope Dagesch fortis saepius in vnam contrahi, quod Dagesch resoluere Syri, Chaldaei, Samaritani, Aethiopes Arabesque in litteram *Nun* solent. Sic ען capra, עתר, et, quae supra habuimus, קפז et קפרד, eodem modo: ut plura exempla omittamus. Itaque ex ישורר fit *Chaldaice* שורר, שור, et, in Dagesch fortis compensationem, littera *Nun* interiecta, שורר, cui Arabicum سنور et سنار consonum esse, nemo facile negauerit. Itaque קהל ישורר reddimus: vox *Felis* in fenestra. Videtur autem hoc loco *Felis fera* significari, quod in deserta vrbe ponitur: quemadmodum Arabicum ضبور, *Felis*, Hebraeis צי *Felis fera* est. De horribili Felium vlularu, quo respicit Zephaniae, non opus est, nostra legentes monere.

Verbo adhuc de Graecis, de quibus iam supra. Quid? si verba ὄφις φωνήσας male traiccta pro ΦΩΝΗΣΕΙΟΡΙΑ, haec autem ex ΦΩΝΗΑΙΛΟΤΡΟΤ, h. e. vox felis, quemadmodum in Hebraeis est, corrupta dicamus? Frequentissimae versionis Ale-

Alexandrinae corruptelae hanc immutandi audaciam, nisi leuabunt, certe excusabunt. Διοργυρα autem, non fouea, sed id quod perfosum est, bene pro חלון reddiderunt. Ea enim fenestrarum ratio in oriente. Caeterum in describenda vastitate magna est inter OSSIANVM et ZEPHANIAM consensus: ita enim ille in *Carmine*, quod inscribitur, *Caribon: The fox looked out, from the windows, Vulpes prospiciebat per fenestras.*

Sequitur deinceps apud vatem חרב בכף, *desolatio in limine: satis ieiune.* Quis enim in carmine eleganti ac venusto, limen desolationi obnoxium aequo animo ferat? JONATHAN: חרבו תרעא *desolarunt portam: Syrus: מנבול פלחוס*, *gladius in portis eius; ita GABRIELIS SIONITA vertit; sed rectius: desolatio in portis eius: nam מנבול etiam est desolatio.* Portas plures posuit, ducibus Graecis. De vtraque et Chaldaei et Syri interpretatione, quod modo de prima diximus, valet. Itaque forsitan optime *Alexandrini: Κορυνες εν τοις πυλωσι αυτης, corui in portis eius: quod Arabs de verbo expressit.* Nihil enim huic loco aptius nomine animalis, desertum inhabitantis. Sed quae ratio est inter חרב et κορυνυ *coruum?* num forte legerunt עררב? quam scripturam praetulisse videtur ipse Lutherus noster: ita enim ille: *die Raben auf den Balcken.* Sed ad varietatem scripturae leuiter confugere, vbi est auxilium in propinquo, hoc fuerit fortasse temeritatis. Quid igitur? Est *Syris* Hebraico חורב, simile verbum מנבול, quod *Syrus* vbique pro auī חסירה posuit in libris sacris: sed vtrumque nomen cuius auis sit, adhuc ignotum. Nam BOCHARTVM, qui, haud dubie *Gabrielem Sionitam* sequutus, pro *ciconia* habuit, merito reprehendit Illustris MICHAELIS in *Quaestionibus Arabicis*, ipse quidem, quae sit, incertus; monens tamen, *Ephraemo Syro* turpem ac sordidam auem dici. Qua de caussa מנבול nobis videtur esse

esse Otidis siue Tardae species. Nam حباري est *mas avis*, quae, vt Arabes referunt, est *avis magna, magni colli, cinerei coloris, tardi incessus et volarus, bonae carnis*. Quae descriptio, quamquam minus plena, satis tamen *Oridem* prodit, non ipsam quidem nostram; sed orientalem, quam SHAWIVS p. 282. 283. descripsit. Posuit Arabs hanc auem pro ea, quae est *Jesf* XXXIV, II. apud Graecos *βίση*. Ex Arabibus multa de eadem aui حباري congestit loca BOCHARTVS P. II. p. 282. sqq. Neque vero soni tantum affinitate accedit ad auem *بندو*, Arabica Otis; sed etiam moribus et natura. Eam enim, quando Arabes tradunt, auem esse sordidam atque foecore horrendam; cum *Ephraemo* supra laudato admodum conueniunt: vnde in prouerbium abiit: *من حباري اسلح من حباري* *merdosior Oride*. Solitudinis amica, procul ab vrbibus locisque frequentatis degit. Vnde fortassis non male inter desolatae vrbis incolae referatur. Sed repugnat ipsum Graecum nomen *νοπαξ*, quod Corui aut Cornicis est, non Tardae. Magis fortassis conueniat *Bubo*, cuius foeminam Arabes *أم الخراب*, *matrem solitudinis* vocant, nec minus *عرب اللبل*, *Coruus noctis* siue *νυκτινοπαξ*, pro quo nomine *νοπαξ* simpliciter positus videri possit. Sed quoniam hoc admodum a veri specie abhorret, cum nomen *νυκτινοπαξ* Alexandrinis alias in vsu fuerit; ne in hac quidem opinione tuto acquiescere licet. Est vero obiter monendum, ex iis, quae de *Nycticorace* diximus, solui quaestionem illustris MICHAELIS, quae *avis sit νυκτινοπαξ*, in *Arabiam peregrinantibus* propositam. Itaque *Nycticorax Gesneri*, quem JONSTONVS, quem recentiores, vt KLEINIVS, LINNAEVS, inter *Ardeas* referri volunt, a *Nycticorace* veterum prorsus diuersa est. Haec opus erat praemonere, vt pro *חרב* a LXX. Interpretibus verbum *νοπαξ* omnino non esse redditum appareret.

Ali.

Aliunde igitur lux exquirenda. Sumimus supra, idque haud temere, קאת nomine κορνος ab Alexandrinis fuisse red- ditum. Vnde sequitur, verbo חרב in eorum versione non respondere κορνωος, Coruos, sed χαμαιλεοντας, Chamaeleontes. Quod si iam nostra legentibus probabimus; fieri non potest, quin non solum, quod supra de קאת, eiusque Graeca interpre- tatione diximus, valde confirmetur; sed etiam ipsa nominis חרב interpretatio extra omnem dubitationem collocetur.

Arabibus vera frequentissimum Chamaeleontis nomen est حربا, quod cum חרב eiusdem radice est. Dicitum vult BO- CHARTVS, qui תנשמת Chamaeleontem finxit, quemadmodum Judaei quidam apud R. SALOMONEM Filium Melchi ad Jef. XXXIV. לילית in זאמליות transfigurarunt, a حربة hasta: vt sit quasi iaculatrix. Solet enim linguam, quam longissimam ha- bet, vibrare in insecta. Sed oppido fallitur BOCHARTVS. Nam hastae nomen longius a radice distat, et alia via inde ducta est. Dicitus potius a חרב, cuius propria vis ac potestas apud Hebraeos, Chaldaeos et Syros est in exsiccano, vt יבש: quapropter de aquis exsiccandis Jef. XIX, 5. LI, 10. didum, et cum יבש, exsiccati, coniunctum legitur. Nam sole gaudet Chamae- leon, eiusque quasi calore exsiccatur. يستقبل الشمس بدوم * conuertit se ad solem, et quocunque hic orbem insluit, ille versatur. Hoc quidem nomine praeci- pue laudatur Arabibus, vt CAABO ZOHEIRIO v. 29. me- ridiani solis aestum describenti:

اذا عرفت

وقد تلغ بالثور العساقل *

بوما بظل به الحربا مصطخدا
 كان صاحبه بالشمس مملول *
 quum sudat (Camela)

Montesque vapor operit :

Quando apricatur in eo Chamaeleon,

Ac si pars eius exterior in sole testa.

DAHMANO AMRIO apud Letrum, eodem fere modo :

قطعت وحربا الضحكي متشمس
 Transiit, et Chamaeleon illustri iam die soli expositus.

Huc sine dubio respicit Zephanias, quando Chamaeleonem in limine collocat, vbi tamquam in loco aprico, solis vndique radiis feriri possit. Fortassis inde huic animali corpus asperum, seu Crocodilo, quod tribuit PLINIVS, quodque tuberculis minimis oblitum esse notavit Cel. BECMANNVS in libello primo de *Historia naturali Veterum*. Denique eo magis huic loco conuenit Chamaeleon, quo magis constat, vastis locis atque desertis hoc animal gaudere.

Naturam autem ac mores huius animalis bene quidem; at non satis copiose descripsit HASSELQVISTVS, certus ipse testis; sed in veteres hac in re paullo iniuriosior. Nam colorem ne veteres quidem omnes, cuiusque generis confinxerunt: id quod vel AELIANVS docet, magnus ille alias fabulator: *ei γαρ, inquit, παρατυχοῖς μελαν το εἶδος, ὅς ἐξερπεῖ το μορφωμα εἰς χλωροτητα μεταμφιασμενος.* Nam nigrum si offenderis ipsum specie, quasi mutata veste, in viridem formam abit. Videtis SVIDAM et Cel. HEVSINGERVM ad *Juliani Caesares*. Similiter *Cnabi Scholiastes*: *وبتلون الواننا بحر الشمس وهي الظل اخضر* etque solorem mutat in aestu solis, estque mox niger, mox viridis.

Sed

Sed vltimorum verborum: **כי ארזה ערה** omnino est ratio difficillima: vulgo sic Latine conuertunt: *quando tabularum eius (vrbis) cedrinum nudauerit Deus; vel: nam tabularum eius cedrinum nudabit.* Sed pro **כי** *nam* reddi, nisi summo sententiae detrimento, non potest: *quando*, quodammodo potest. Etenim *Chamaeleonta* dixerat Vates habitaturum in limine. Cur vero id fiat propterea, quod nudatum sit tabularum? Sed satis quoque ieiune vertitur: *quando*. Quae enim est ratio liminis et tabulati cedrini? cur tum in limine commoretur *Chamaeleon*, cum destructum fuerit tabularum? Est igitur vero simillimum, particulae **כי** aliam subesse notationem.

Alterum nomen **ארזה** haud planius. Nam quorsum illud **ה** a fine additum? Putant esse pronomen *eius*, sed caret puncto, quod dicitur Mappik. Vnde **ארזה** per se nomen cum **ה** foemini generis indice, esse intelligitur, non ductum ab **ארז**, quae *cedrus* est, aut si malis, *pinus*: nam **CELSII** aut **TREVVII** aut eorum, qui contra hunc disputarunt, causam, quoniam illud ipsum nomen, vt diximus, huic loco vindicari nequit, iam non agimus. Itaque et forma nominis **ארזה** et, quod iam supra ostensum est, reliqua verba, quibuscum iunctum est, non ad cedrum, sed alio illud spectare, satis declarant.

Tertium denique verbum **ערה** *nudauit*, quo modo locum hic habere possit, nos quidem ignoramus. Quid enim est, *nudare tabularum*? idem volunt, quod sit *deicere* ac *destruere*, sed nulla ratione allata. *Nudare* autem et *destruere*, quam diuersae rationis? Nonne eodem iure *nudare* et *aedificare* et *stere* et *videre* et alia omnia eiusdem significationis sumi possunt? Itaque
haec

haec tria verba, quae diximus, aliam sententiam flagitant, vulgari reiecta.

His forsitan aliisque rationibus, (neque enim aliquas in medium attulit) adductus fuit doctissimus FVNCKIVS, vt in *Symbolis ad Interpretationem Codicis S. nouam* tentaret explicandi rationem, in hunc modum: nam arbor indigena surgit: quae quidem interpretatio multum est a superioribus diuersa. Neque vero minus ab hoc loco videri possit aliena: propterea quod variae rationes, quas ante contra vulgarem sententiam attulimus, etiam huic repugnant. Verum poterat Vir doctissimus, modo in nostram superiorum verborum interpretationem ipse incidisset, magnam suae sententiae veri speciem conciliare: quod eius loco, vt nihil, quod ad veri inuentionem quodam modo pertineat, praetermissum a nobis videatur, iam facturi sumus. **חרב**, quod proximum est verbum, Chamaeleonta esse, satis superque a nobis ostensum videtur. Atqui familiarissimum huius animalis domicilium, sunt arbores fructicesque. SCHOLIASTES ad *Caabum*: **قتال ارض** *Chamaeleon tempore meridei in summo arboris fastigio versari.* Idem notauit GO-LIUS ad *Adagia Arab.* p. 110 ac LETTVS ad *Caabum*. Quo etiam ille a BOCHARTO, sed alio consilio, laudatus locus ex *Tertulliano* pertinet: *Chamaeleontem -- cum offenderis apud vineam ferme sub pampino torum, ridebis illico audaciam nominis.* Quae momenta si addantur doctissimi FVNCKII sententiae, satis elegans, orationique maxime accommodata videatur. Sed repugnant eidem rationes longe firmiores, quae iam proferenda sunt. Sumit Vir doctissimus, verbo Hebraico, **ערה**, vt Arabico **عرا** pro **عرو** praecipue significationem *eminendi* subesse hinc illud surgere. At hoc concessio, non videmus, cur **عרה**, coniugationi secundae conuenienter, non **عרה** apposite ad primam, scriptum fuerit. Sed

vt hoc declinet Vir doctissimus, fortassis puncta mutari atque ערה
 exarari iubebit: quamquam nihil de hac re monuit. Sumit etiam
 altero loco, ארהו vitiose scriptum, in ארהו, quae indigena ar-
 bor ipsi dicitur, mutandum esse. In quam opinionem Virum do-
 ctissimum delatum putamus versione Alexandrinorum Pl. XXXVII,
 35, vbi pro Hebraico ארהו illi cum HIERONYMO, Arabe atque
 Aethiopo, Graecae versionis auctoritate lapsis, ארהו legerunt,
 quemadmodum inuersa ratione doctissimus FVNCIVS hoc loco
 pro ארהו legendum ארהו putat. Sed omnis haec suspicio nata
 est ex ea, quam proposuit, verbi ערה interpretatione. Quod si
 enim fuerit crescere; cedro omnino locus hic esse nequit; quoniam
 Libano est ea arbor propria, atque ad augendam potius vrbis Ni-
 niue amoenitatem, quam vastitatem pertinuerit. Jam vero cum cres-
 cendi notio in verbo ערה non vna sit, neque illa necessaria, sed pro
 arbitrio sumta; aliam huius verbi notionem afferri malimus,
 quam eam ob causam mutari alterum nomen ארהו: vt omitamus,
 si arboris mentio iniiciatur, vt versetur ibi Chamaeleon; non
 ante in limine habituram dici potuisse.

Res igitur redit ad Veteres Codicis Interpretes; qui certe ab
 hodierna interpretandi ratione sic recedunt, vt dubitationi no-
 strae haud leue inde accedat momentum: quos ne indicta causa
 condemnemus, quomodo a recta via aberrauerint, edisseremus.
 Alexandrini habent: εἰς τὰ ἀστέρας τοῦ ἀνοστήσαντος αὐτοῦ h. e. quoniam in-
 star cedri ad sidera vsque caput exulit. ארהו igitur pro cedro
 habuerunt, sed ערה pro nomine cum ה pronominis, ducto ab
 ער emanuit: quemadmodum Pl. XXXVII, 35, מתערה transtule-
 runt, ἐπιπρομνεος, qui est HIERONYMO eleuatus, Syro
~~ערהו~~ ~~ערהו~~, in sese auollentes. ARABS Alexandrinorum
 vestigia pressit. Cuius translationis sententia, quamquam ali-
 quantam claudicat; tamen est ea, quam hodie tenent, longe ap-
 tior. Sed repugnat ה a fine nominis ארהו, quod per negli-
 gentiam Alexandrini in vertendo omiserunt; vel potius proximo
 verbo iunxerunt; in hunc modum: ארהו הערה: vt taceamus pun-
 ctu-

D

orum vocalium diuersitatem et litterarum ante ארר absentiam,
 haud illam quidem plane in adram; at vero molestant. Sed
 HIERONYMVS: *quoniam attenuabo robur eius.* ארר pro verbo
 temporis futuri habuit ארר, quod sine dubio respondet Arabico
 ٤٢٢ *detrimento afficere:* pro ארר legit ארר: nisi forte ipsum ארר
 roboris notationem, habuit, quemadmodum ٤٢٢ est *res praestan-*
rior, quam quis possidet. Sed haec sententia, quam frigida
 quam miti ac facili sic pergit Vates oratione, graui ac terribili
 sententia ante lata. Syrus: ٤٢٢ ٤٢٢ ٤٢٢ *quoniam ra-*
dix eius nudata est. ארר cum Mappikato ארר legit, significatione
 sumta ab ארר ארר *firmum esse, radicibus in solum firmiter defixis:*
 vnde ٤٢٢ *firmas habens radices arbor.* Pro ארר legit ארר.

Sententia, quae inde emergit, itidem pessima. Chaldaeus de-
 nique: ארר ארר *et tabularum destruxerunt:* quemadmodum
 verbo ארר de eadem re vsus est idem ille Jerem. XXII, 14.
 ארר ארר *et obregit trabibus cedrinis.* Ex quo in-
 telligitur, Chaldaeum in verbulo ארר haesitasse: neque enim Chal-
 daice transtulit. Reliquorum duorum verborum sententiam ex-
 pressit quidem; sed mutata orationis structura. Quibus inter se ri-
 te collatis, haud dubium cuique erit, ipsis veteribus obscuram
 horum verborum sententiam fuisse, nec magis quam nostris hodie
 hominibus perspectam. Neque igitur hoc loco auctoritate eorum
 nitendum est; sed alia ratio, si quae relicta nobis fuerit, indaganda.
 Itaque ארר, quod nobis coniectura et ratione assequi licuit, li-
 bere fuerimus professi, ab omni nos liberos reprehensione futu-
 ros speramus.

Quam ob rem, quid Zephaniae propositum fuerit, hoc versu
 docere, in memoriam quisque reuocet velimus. Animalium ille,
 vrbis desolatae olim incolarum, nomina enarrare instituerat.
 Quid? si eodem haec verba spectare dicamus? rapit enim nos in
 hanc sententiam ipsa eorum ratio. Nam ארר ipsum Arabicum
 ٤٢٢ esse, quis vel modice vtriusque linguae gnarus non agnoscat?

Sed

(ita etiam GOLIVS, sed rectius forsitan *marfupia*) vocatur eadem *Baga et Gamel ma* (camelus aquae) et כִּי *Coi*: et quae sunt reliqua. Verbo כִּי *Onocrotalus*, qui consuetiore nomine *chaufel*, quod etiam BOCHARTVS, incscio celeberrimo KOEHLERO, attulit, appellatur. Nec male *Onocrotalus* in vrbe Ninivae aquis abundanti, commoraturus dicitur.

Restat עָרָר, quod vt supra est dictum, *nudavit vertunt*. Nobis ductum videtur ab עָרָר, formae עָרָר *rumen a* עָרָר, quod idem Arabice عَرَّ teste GOLIO est: *vocem edidit Struthiocamelus mas, quod communiter عَرَّ dicitur*. Idem voce عَرَّ: *vocem edidit Struthiocamelus et quidem mas; nam de femella عَرَّ arra dicitur*. Pugnat igitur secum ipse GOLIVS, totusque fallitur. Nam ita *Arabs* quidam apud BOCHARTVM II. p. 228. يقال عار الطليم اذا صاح والزمار صباح الانثى. *Dicitur arra Struthio mas, cum clamat et Zimar est vox foeminae*. Ita etiam FIRVZABADIVS. Vnde عَرَّ ipse Struthionis maris clamor. Videtur igitur hoc loco *Struthio* esse, cuius profecto aptissime fieri mentio hoc loco potuit. Illud autem nemo facile nobis obiiciat, quod *Struthio*, vel etiam reliquorum, quae descripsimus, animalium vnum itemque alterum, alia nomina ferant: quasi adeo pauper fuerit sermo Hebraeus, vt suum quaeque res idque vnum tantum habuerit nomen: quod hac ipsa lingua satis refellitur. Accedit, quod varia nomina alienis animalibus ab interpretibus male afficta fuerunt. Neque ordo, quo iuncta sunt animalia ista apud vatem, nostrae sententiae aduersari videbitur: propterea quod *Zephanias* non id egit, vt *Historiae Naturalis* systema componeret.

Ex omnibus autem, quae haecenus disputauimus, si vera sint, efficitur, ita totum locum esse latine conuertendum: *cubabunt ibi greges, atque cuiusque generis ferus; Cornix et Erinaceus in laquearibus ipsius pernoctabunt: clamabit Felis e fenestra: Chamaeleon apicabitur in limina: Onocrotalus, Lynx, Struthiocamelus ibi habitabunt: Graecam autem versionem ita corrigendam: και νεμησουται εν μεση αυτης ποιμνια, και παντα τα θηρια της γης, και κορακες και εχνοι εν τοις Φατνωμασιν αυτης κοιταδουσονται, και Φωνη αйлουρου εν τοις διορυγμασιν αυτης, και χαμαιλεοντες εν τοις πυλωσιν αυτης.*

631)

01 A 6712

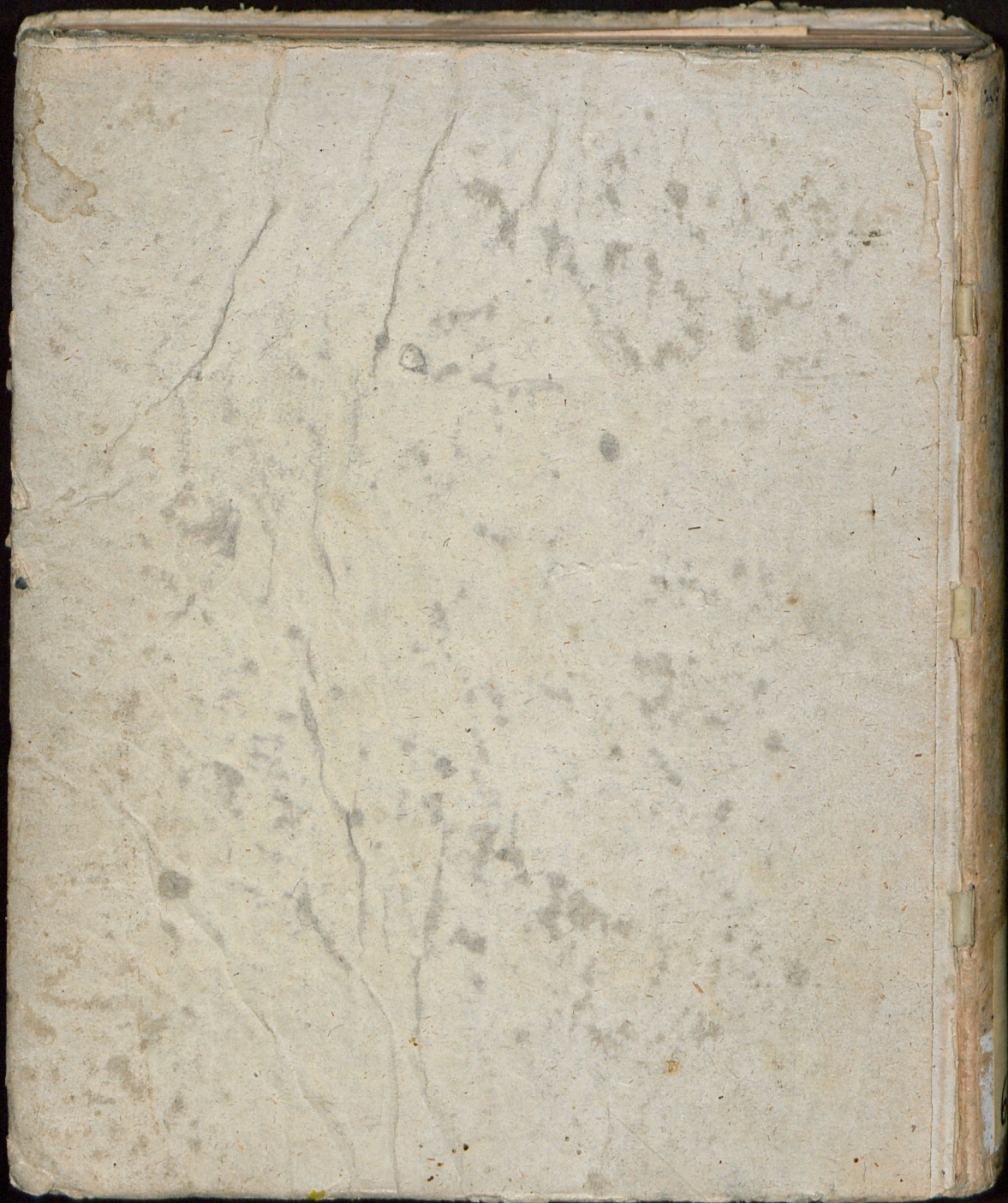
vd 18

ULB Halle

003 685 772

3

DE
ANIMALIBVS
QVORVM FIT MENTIO
ZEPHAN. II. 14.

CONSENTIENTE AMPLISSIMO PHILOSOPHORVM

ORDINE

PRAESIDE

IO. ERN. FABRO

PHIL. D.

DISPVTABIT

AVCTOR

ERN. LVDOV. FRIEDERICI

SLESVICENSIS

SACR. LITTER. CVLTOR.

GOETTINGAE D. APRIL. MDCCLXIX.

LITTERIS BARMEIERIANIS.